RAADSVRAAG

Nr: SV21-087

Datum: 16 september 2021

Vraag art. 38

Indiener: Ad Struijs, Pro Krimpenerwaard

Onderwerp: Wijzigen Verordening commissie bezwaarschriften

Toelichting:

In de commissievergadering van 7 september 2021 is bij agendapunt 8 gesproken over de aanpassing van de Verordening commissie bezwaarschriften.
Volgens het voorstel van uw college bestaat al langer de wens om bezwaren ambtelijk te kunnen afdoen om snellere doorlooptijden van bezwaren te kunnen bereiken. In veel gemeenten zou al ambtelijk worden gehoord.

Uw college stelt dat de onafhankelijkheid is gewaarborgd doordat wettelijk is vastgelegd dat het horen geschiedt door een of meer personen die **(in meerderheid)** niet bij de voorbereiding van het bestreden besluit betrokken zijn geweest.

In verband met de besluitvorming op 28 september hebben we nog de volgende vragen.

Vragen:

1. In welke gemeente wordt al ambtelijk gehoord?
2. Is dat op vrijwillige basis?
3. Kan wat preciezer worden aangegeven hoeveel deze aanpak scheelt in de doorlooptijd?
4. Is de bezwarencommissie om advies gevraagd?
5. Zo nee, waarom niet?
6. Zo ja, wat is de uitkomst van dat advies?
7. Vindt uw college dat hiermee beter wordt voldaan aan de zorgplicht voor alle inwoners?
8. Valt ook het horen van ambtenaren en collegeleden in voorkomende gevallen onder deze procedurewijziging?
9. Zo nee, waarom niet?
10. Zo ja, hoe wordt dat georganiseerd?
11. Of vindt het horen van het College met de “onafhankelijke” ambtenaar tegelijk met het horen van de burger plaats. Zodat hier ook sprake is van een wisselwerking en een mogelijkheid om te reageren op het horen van het College.

Antwoord college:

Samenvatting
Gelet op het aantal bezwaarschriften dat jaarlijks binnenkomt en de duur van afhandeling van deze bezwaarschriften is gezocht naar een efficiëntere afhandeling en daarmee een snellere doorlooptijd van de bezwaarschriften. In principe worden alle bezwaarmakers gehoord door de Commissie voor de bezwaarschriften. Door een gedeelte van de bezwaarschriften op een andere wijze te gaan behandelen, door indieners van nader aan te wijzen categorieën bezwaarschriften ambtelijk te gaan horen, wordt de dienstverlening naar de burgers toe verbeterd. Het college wenst ervaring op te doen met ambtelijk horen door het starten van een pilot. Om deze pilot te kunnen starten dient in de

Verordening Commissie Bezwaarschriften de bevoegdheid te worden opgenomen om ten aanzien van bepaalde categorieën bezwaarschriften ambtelijk horen toe te passen.

Toelichting
In artikel 7:5 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat wanneer er geen externe commissie is die bezwaarmakers hoort, het horen kan geschieden door of namens het bestuursorgaan die het bestreden besluit heeft genomen en wel door een persoon die niet is betrokken geweest bij de voorbereiding van het besluit.

Uit onderzoek[1] blijkt dat gemeenten waar (mede) ambtelijk wordt gehoord, de volgende redenen aangeven voor deze keuze (boven de onafhankelijke adviescommissie):
- Ambtelijk horen is informeler en persoonlijker. Genoemd voordeel hiervan is dat dit bijdraagt aan de mogelijkheid om een bezwaarmaker voor te lichten over het hoe en waarom van een besluit en eventueel gezamenlijk in overleg een oplossing te vinden (voorlichting/pre-mediation). Een deskundige ambtenaar is immers beter in staat om alle specifieke belangen en argumenten op een rij te zetten. Het informele karakter voorkomt eerder dat de standpunten van bezwaarmakers verharden. Het zoeken naar een oplossing (pre-mediation) gaat makkelijker als er geen derdebelanghebbenden bij betrokken zijn.
- Ambtelijk horen is goedkoper dan een onafhankelijke adviescommissie met ambtelijke ondersteuning. Wel wordt opgemerkt dat ambtelijk horen natuurlijk een extra belasting van het ambtelijk apparaat meebrengt, hetgeen (indirect) ook kosten met zich brengt.
- Ambtelijk horen is efficiënter. Heeft een onafhankelijke adviescommissie in de regel maar een of twee keer per maand een zitting, ambtelijk horen kan in beginsel elke dag of bijvoorbeeld op een vaste dag in de week.

Ambtelijk horen is bij een groot aantal gemeenten in Nederland gemeengoed geworden. Ook bij omliggende gemeenten wordt deze werkwijze toegepast, waaronder de gemeenten Spijkenisse, Hellevoetsluis en Nissewaard.

Gezien de redenen die andere gemeenten geven om ambtelijk horen toe te passen, wenst het college een pilot te starten met ambtelijk horen. Het college behoeft de leden van de commissie bezwaarschriften niet op voorhand te kennen in het besluit om een pilot te starten. Het college heeft de leden van de commissie bezwaarschriften niet om advies verzocht. Uiteraard zal het besluit om een pilot te starten wel aan de leden gecommuniceerd worden.

Werkproces op hoofdlijnen
Het werkproces en de categorie indeling van zaken die voor ambtelijk horen in aanmerking komen zijn nog niet vastgesteld. Gezien het proces van organisatieontwikkeling zal het werkproces eerst in 2022 definitief worden gemaakt. Op hoofdlijnen kan over het werkproces thans wel het navolgende worden gesteld.

Omdat in de huidige werkwijze de secretarissen van de Commissie voor de bezwaarschriften de bezwaarschriftenprocedure begeleiden en voorbereiden voor de hoorzitting, is er voor gekozen hen te laten horen. Ook gelet op hun onafhankelijkheid lijkt dit de beste keuze. Er kan ook voor gekozen worden de vakafdeling te laten horen, maar vooral gelet op de onafhankelijkheid is dit niet wenselijk.

De secretarissen zullen na vaststelling van de verordening in eerste instantie met twee personen horen in de categorieën bezwaarschriften die nader door het college of de burgemeester zijn bepaald. Bij de zitting zijn de secretarissen – als hoorder - en de verwerende ambtenaar van de vakafdeling aanwezig. Tijdens de zitting kan de bezwaarmaker zijn bezwaren toelichten en kan de verwerend ambtenaar het standpunt van het college toelichten. De secretarissen formuleren na afloop van het horen tezamen een advies aan het bestuursorgaan.

Voor wat betreft de pilot zal waarschijnlijk gekozen worden voor de “eenvoudigere” categorieën bezwaarschriften die zijn gericht tegen besluiten in het kader van de Participatiewet en de Wet

[1] M. Nadem, Ambtelijk horen in de bezwaarfase: een instrument voor tijdig beslissen?, Gemeentestem, 1-11-2010

maatschappelijke ondersteuning. Dit zijn vaak bezwaarschriften die zeer regelmatig worden ontvangen en die relatief eenvoudig zijn te beoordelen. Ook kennelijk niet-ontvankelijke bezwaarschriften (te laat ingediend, geen belanghebbende, ed.) zullen door de secretarissen worden afgedaan zonder inspanning van de Commissie. In het door het college te nemen Aanwijzingsbesluit wordt uitdrukkelijk een kan-bepaling opgenomen, hetgeen met zich meebrengt, dat ook op het eerste gezicht een “eenvoudig” bezwaarschrift alsnog voorgelegd kan worden aan de Commissie. Het is aan de secretarissen om te bepalen wanneer een dergelijk geval aan de orde is. De keuze om ambtelijk horen toe te passen is aan het college of de burgemeester. De bezwaarmaker kan niet afdwingen dat hij enkel door de Commissie en niet door ambtenaren zal worden gehoord.

Bezwaarmakers kunnen de indruk krijgen bij het ambtelijk horen, dat de onafhankelijkheid in het gedrang komt, immers het horen geschiedt nu door ambtenaren die werkzaam zijn onder het bestuursorgaan dat het bestreden besluit heeft genomen. Het is aan de secretarissen om die onafhankelijkheid uit te stralen. Ook in hun positie als secretaris van de Commissie bij de hoor-zittingen, worden zij geacht die onafhankelijkheid na te streven. Voor wat betreft de deskundigheid wordt verwezen naar de jarenlange ervaring als secretaris en naar het opleidingsniveau, dat zeker niet onder doet voor dat van de huidige Commissieleden. Door het inzetten van hun mediation-vaardigheden kunnen de secretarissen tevens proberen de zaak op een andere manier op te lossen.

Door te kiezen voor ambtelijk horen, wordt de termijn verkort waarbinnen een beslissing op bezwaar moet worden genomen. In plaats van 12 weken, moet bij toepassing van ambtelijk horen binnen 6 weken besloten worden. Hierdoor hebben bezwaarmakers eerder helderheid omtrent hun bezwaarschrift. De verwachting is dat deze termijn haalbaar is, omdat tijdens kantooruren gehoord kan worden. Overigens biedt de wet ook nog de mogelijkheid om de beslissing op het bezwaar met 6 weken te verdagen. De hoorzittingen van de Commissie vinden op vaste avonden plaats en minstens om de twee weken hetgeen soms vertragend werkt.

Ondertekening college:

Burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Hennip	mr. R.S. Cazemier